

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції

МОЛОДІЖНА НАУКА ЗАРАДИ МИРУ ТА РОЗВИТКУ

присвячена Всесвітньому дню науки (28-29 листопада 2025 року)

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції

«МОЛОДІЖНА НАУКА ЗАРАДИ МИРУ ТА РОЗВИТКУ»

*присвячена Всесвітньому дню науки
(28-29 листопада 2025 року)*

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2025

УДК 0/9(082)
М 754

*Рекомендовано до друку науково-технічною радою
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол №19 від 31 грудня 2025 року)*

М 754 Молодіжна наука заради миру та розвитку : зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 листопада 2025 року, м. Чернівці). Доповнене. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 495 с.

ISBN 978-617-8703-41-7

У Збірнику представлені результати теоретичних і практичних досліджень із широкого спектру напрямів: суспільні науки, гуманітарні науки та мистецтво, технічні науки, природничі та математичні науки, біологія та охорона здоров'я, економічні науки. Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Молодіжна наука заради миру та розвитку»*, яка присвячена Всесвітньому дню науки (28-29 листопада 2025 року). Конференція була організована та проведена Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича, Радою молодих вчених Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Радою молодих учених при Міністерстві освіти і науки України.

ISBN 978-617-8703-41-7

УДК 0/9(082)

**За достовірність результатів дослідження відповідальність несуть автори*

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2025

ЗМІСТ

Секція: Біологія та охорона здоров'я

Ігор Морар, Дар'я Ковалик

Діджиталізація, штучний інтелект дослідження та моніторингу стану здоров'я у фізичній терапії (ерготерапії) 14

Артем Корнієнко, Галина Чвалюк, Василь Грубінко

Перспективи фіторемедіації прісноводних водойм за допомогою рогозу широколистого (*Typha Latifolia*) в екосистемі Тернопільського водосховища 18

Nataliia Steniakina, Sofia Suslova, Tetiana Burda, Oleksandr Mushii and Taras Zadvornyi

expression of TME-associated miRNA-27a-3p in prostate cancer 22

Tetiana Burda, Oleksandr Mushii, Anastasiia Levenets, Mariia Kokoilo, Maria Yeshchenko and Taras Zadvornyi

MEP1A1 expression in prostate cancer tissue 25

Oleksandr Mushii, Anna Pavlova, Tetiana Burda, Tamara Kozak, Anastasiia Shevchuk, Taras Zadvornyi

Glucocorticoid-induced metabolic alterations in androgen-independent prostate cancer cells 27

Світлана Бурмей, Надія Бойко

Мікробіом кишечника при синдромі подразненого кишечника з діареєю: структурні особливості 30

Роман Бондаренко, Андрій Єфременко

Відеоаналіз техніки рухів у кондиційному тренуванні: можливості інтернету речей 33

Федір Гладких

Пародонтит і ревматоїдний артрит: імунопатогенетичний взаємозв'язок з акцентом на цитрулінування білків та імунну відповідь 36

Ігор Дробнер, Федір Гладких, Тетяна Лядова та Марія Матвеєнко

Лактат-піруватна рівновага міокарда як мішень кардіопротекторної дії кріоекстракту селезінки при целекоксиб-індукованій кардіоміопатії 41

Марія Матвеєнко, Федір Гладких, Микола Чиж, Тетяна Лядова, Тетяна Козлова

Мультимодальна анальгезія в моделі ушкодження сідничного нерва 46

Володимир Студент, Федір Гладких, Тетяна Лядова? Марія Матвеєнко

Модуляція системи оксиду азоту при токсичному ураженні нирок: експериментальне обґрунтування ефективності безклітинних кріоконсервованих біологічних засобів 50

Валерія Мільченко

Розвиток культури прямої торгівлі (Direct Trade) у кавовій індустрії України 55

Ратмір Турчанінов, Юрій Мосейчук

Порівняльний аналіз професійних стандартів спортивних тренерів Великобританії та України 58

Тетяна Гафич, Мирослава Кобилецька

Роль алелопатії та біохімічних чинників у формуванні інвазійного потенціалу *Heracleum sosnowskyi* 62

Оксана Кушнір, Ігор Забродський

Забруднення довкілля діоксинами та діоксиноподібними сполуками як актуальна медико-екологічна проблема 65

Секція: Природничо-математичні науки

Світлана Асташина

Вплив вулканічної активності на клімат Східної Європи 70

Олег Зима

Перспективи вирощування зимуючого гороху в зоні степу України 73

Секція: Суспільні науки

Анна Гакман, Микола Байдюк

Оздоровчо-рекреаційна рухова активність та рівень тривожності
внутрішньо переміщених осіб похилого віку 351

Uliana Banakh

Learning from mistakes of gentrification: an example of community-centered
neighborhood renewal in the Netherlands..... 357

Артем Баратюк

Психологічні наслідки перегляду аверсивного контенту у віртуальній реальності 362

Яна Приступа, Валерія Велієва

Використання технологій штучного інтелекту
у розвитку пізнавальної активності дітей дошкільного віку 366

Анастасія Вільк, Тетяна Продан

Окремі питання протидії корупційній злочинності 369

Юрій Гончарик

Роль самоспівчуття у протидії прокрастинації: теоретична модель та емпіричний аналіз 372

Віктор Алекс Данчук

Порівняльний аналіз кваліфікації злочинів проти людяності
у практиці Нюрнберзького та Токійського військових трибуналів 377

Юлія Дерканос, Михайло Фролов

Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин в умовах воєнного стану 382

Віталія Дідух

Медіадидактика як засіб реалізації педагогіки партнерства в умовах цифрової освіти 385

Катерина Дружиніна, Михайло Фролов

Особливості здійснення правосуддя в цивільних справах під час воєнного стану 388

Руслан Каряка

Міжнародно-правові засади правосуб'єктності штучного інтелекту
у контексті автономних систем озброєнь 391

Юрій Коваль

Стабільність податкового законодавства в умовах воєнного стану 394

Ярослава Конон, Анастасія Сурілова

Правові бар'єри визнання професійних кваліфікацій кадрів між Україною та ЄВ..... 398

Павло Крайній

Адміністративно-правове регулювання публічної служби в державі Ізраїль:
кілька уроків для України..... 403

Марія Кріпаченко

Окремі питання правового регулювання трудових відносин в умовах воєнного стану 409

Мирослава Кучерявенко, Михайло Фролов

Цивільно процесуальні правовідносини та їх суб'єкти у сучасні реалії воєнного стану 411

Мирослава Кучерявенко, Володимир Киян

Функціонування трудових правовідносин в умовах воєнного стану в Україні..... 414

Анастасія Лабик

Цифровий розрив як виклик для реалізації цифрових прав людини..... 417

Софія Марагулова

Цивільний процес під час дії воєнного стану 422

Софія Марагулова

Трудове право під час дії воєнного стану 424

Валентина Оксентій, Оксана Руденко

Феномен фіктивних шлюбів у практиці міжнародного приватного права 427

ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНА РУХОВА АКТИВНІСТЬ ТА РІВЕНЬ ТРИВОЖНОСТІ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ

Анна Гакман¹, Микола Байдюк²

¹Кафедра спорту та фітнесу, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна

²Кафедра спорту та фітнесу, кафедри теорії та методики фізичної культури,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна

E-mail: an.hakman@chnu.edu.ua, m.baidiuk@chnu.edu.ua

АНОТАЦІЯ. У статті здійснено комплексний теоретичний аналіз впливу оздоровчо-рекреаційної рухової активності на психоемоційний стан осіб похилого віку, які пережили вимушене переселення, та емпірично досліджено рівень їхньої тривожності за методикою Тейлора. Внутрішньо переміщені особи похилого віку визначені як психологічно вразлива група, що перебуває у стані підвищеного стресу та емоційної дезадаптації. Отримані результати підтверджують високий і середній рівень тривожності у більшості респондентів та підкреслюють важливість ОРРА як чинника підтримки психічного здоров'я, життєстійкості та соціальної інтеграції. Наукові дані обґрунтовують необхідність розробки цільових травмоінформованих програм оздоровчої рухової активності, спрямованих на мінімізацію негативних наслідків внутрішнього переселення та покращення якості життя осіб похилого віку.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: тривожність, оздоровчо-рекреаційна рухова активність, похилий вік, внутрішньо переміщені особи

I. Вступ

Актуальність дослідження ролі оздоровчо-рекреаційної рухової активності (ОРРА) у зниженні рівня тривожності внутрішньо переміщених осіб (ВПО) похилого віку зумовлена глобальним демографічним зсувом у бік старіння населення та масштабними соціальними викликами, спричиненим військовим конфліктом в Україні [1, 2, 5]. ВПО похилого віку є особливо вразливою категорією, яка стикається з подвійним навантаженням: фізіологічними змінами, пов'язаними зі старінням, та значним психоемоційним навантаженням, зумовленим вимушеним переселенням, втратою соціальних зв'язків і звичного середовища [1, 3, 5, 6].

Численні дослідження підтверджують, що ОРРА є ефективним засобом для полегшення симптомів психічних розладів та покращення загального благополуччя, особливо серед мігрантів та переміщених осіб, які мають високий ризик розвитку посттравматичного стресового розладу (ПТСР), депресії та тривожності [9]. Регулярна рухова активність позитивно впливає на фізичний стан, уповільнює процеси старіння та сприяє підтримці когнітивних і фізичних функцій. Для ВПО ОРРА виступає важливим інструментом підтримки здоров'я та соціальної адаптації, допомагаючи подолати стрес і сприяючи інтеграції в нових громадах [5]. Таким чином, аналіз впливу ОРРА на рівень тривожності ВПО похилого віку та розробка цільових стратегій є критично важливим для забезпечення їхнього активного та здорового старіння [5]. Метою дослідження є – здійснити теоретичний аналіз впливу оздоровчо-рекреаційної рухової активності на психоемоційний стан осіб похилого віку, які пережили вимушене переселення та емпірично дослідити рівень тривожності внутрішньо переміщених осіб похилого віку.

II. Основна частина

Внутрішньо переміщені особи похилого віку, як найбільш вразлива верства населення, зазнають інтенсивного впливу психотравмуючих чинників, що призводить до високої поширеності психічних розладів [2, 3, 9]. Основними причинами виникнення стану тривожності та стресу є: травматичний досвід військових дій і втрата дому та

близьких; невизначеність майбутнього та соціальна ізоляція, у зв'язку із зміною місця проживання; погіршення здоров'я (рис. 1).

1. Травматичний досвід військових дій і втрата дому та близьких

- ВПО часто переживають загрозу життю та здоров'ю, втрату дому, роботи та звичного соціального середовища [2]. Наслідком є підвищений рівень тривожності та депресивних станів [6]. Серед шукачів притулку та мігрантів рівень тривожності може сягати 59.3%, депресії – 67.9% [9].

2. Невизначеність майбутнього та соціальна ізоляція

- Вимушене переселення супроводжується невизначеністю щодо майбутнього, що знижує впевненість у власних силах та призводить до когнітивного виснаження. Втрата мереж соціальної підтримки, економічна незахищеність та порушення доступу до медичних послуг поглиблюють стрес та прискорюють процес старіння [2, 5].

3. Погіршення здоров'я

- Умови переміщення та хронічний стрес спричиняють загострення наявних хронічних захворювань та появу нових, що також посилює тривогу за власний фізичний стан [2].

Рис. 1. Основні причини виникнення стану тривожності ВПО похилого віку

Оздоровчо-рекреаційна рухова активність відіграє ключову роль у підтримці здоров'я та адаптації ВПО похилого віку, оскільки вона позитивно впливає не лише на фізичне здоров'я, але й сприяє соціальній взаємодії та психологічному комфорту [1].

Теоретичний аналіз наукових джерел дозволяє виокремити чотири ключові чинники оздоровчо-рекреаційної рухової активності на психоемоційний стан людей похилого віку, особливо вразливих ВПО (таб. 1).

Таблиця 1

Чинники зниження тривожності за допомогою ОРРА осіб похилого віку

1.	Психологічні чинники: підвищення життєстійкості та контролю над власним життям	– Регулярна рухова активність сприяє формуванню життєстійкості, що є центральним елементом процесів подолання травми переселення та відновлення соціальних зв'язків [9]. – ОРРА посилює відчуття контролю над власним життям, що є критично важливим для осіб, які пережили зміну місця проживання у зв'язку із військовими діями та залежність від зовнішніх обставин [9, 14]. – Фізичні вправи також позитивно впливають на самооцінку та самоефективність [14].
2.	Соціальні чинники: соціальна інтеграція та підтримка	– ОРРА, особливо групові заняття, сприяє соціальній інтеграції, спілкуванню з однолітками та психоемоційному розвантаженню [5]. – Соціальна підтримка є потужним чинником, що підвищує позитивний вплив оздоровчо-рекреаційної рухової активності на психічне здоров'я та знижує психологічний дистрес [13, 14].
3.	Клінічні чинники: подолання травматичних симптомів	– Доведено, що ОРРА, особливо при регулярній участі (більше двох разів на тиждень), може значно знижувати симптоми ПТСР. Хоча тривожність є окремим показником, вона часто супроводжує ПТСР та депресію, і зменшення травматичних симптомів опосередковано знижує загальний рівень тривоги [9]. – Рухова активність також має значний вплив на депресивні симптоми [9], що є важливим компонентом корекції загального психоемоційного стану.

4.	Фізіологічні чинники: покращення фізичного стану	– ОРРА сприяє зменшенню болю та втоми. Оскільки хронічні больові відчуття є одним із факторів, що суттєво знижують якість життя ВПО похилого віку [3, 9], полегшення фізичного дискомфорту безпосередньо покращує психічне благополуччя та функціональність. Таким чином, покращення соматичного здоров'я слугує фундаментом для підвищення психічної стійкості.
----	---	--

Виходячи з проаналізованих джерел, нами виокремлено види ОРРА, які є найбільш доступними, адаптованими та рекомендованими для зниження рівня тривожності у внутрішньо переміщених осіб похилого віку:

- Аеробні види активності низької інтенсивності – прогулянки на свіжому повітрі, скандинавська ходьба [2, 5]. Регулярна ходьба покращує адаптацію, працездатність та соматичне здоров'я [8].
- Види активності спрямовані на гнучкість та рівновагу – заняття йогою, тай-чи, у-шу [8]. Ці заняття, особливо йога, можуть сприяти усвідомленості (mindfulness), яка є помірним чинником зниження депресії та тривожності [11, 14].

Групові заняття – забезпечують необхідне безпечне середовище та сприяють соціалізації [5]. Критично важливо, щоб такі заняття були травмо-інформованими. Це сприяє посиленню відчуття контролю учасників та допомагає уникнути повторної травматизації [12, 14].

Для досягнення позитивних результатів, особливо у зменшенні симптомів ПТСР та тривожності, необхідно забезпечити регулярну участь, не менше трьох разів на тиждень або частіше [14]. Таким чином, для ВПО похилого віку ОРРА є не просто фізичними вправами а комплексним соціально-психологічним чинником, що підтримує життєздатність та психічне здоров'я, навіть у складних умовах [3].

На підставі вищевикладеного постає нагальна потреба, щодо визначення рівня тривожності даної категорії осіб. Дослідження, було проведене на базі Чернівецького комунального територіального центру соціального обслуговування «Турбота», охопило 47 внутрішньо переміщених осіб похилого віку, середній вік респондентів – 70 років. Рівень тривожності визначався за результатами опитування, проведеного відповідно до методики Тейлора. Вона складається із 50 питань. Якщо респонденти погоджуються із прочитаним твердженням, вони обирають відповідь «Так», якщо не погоджуються – «Ні». Підраховується кількість відповідей, які відповідають ключу тривожності. Кожну таку відповідь оцінюють в 1 бал відповідно до ключа. Після підрахунку балів визначається рівень тривожності згідно з такою градацією: 40-50 балів: дуже високий рівень тривоги; 25-40 балів: високий рівень тривоги; 15-25 балів: середній рівень із тенденцією до високого; 5-15 балів: середній рівень із тенденцією до низького; 0-5 балів: низький рівень тривоги [13].

Аналіз даних, отриманих за допомогою шкали прояву тривожності (за Тейлором), дозволив встановити рівень тривожності у вибірці внутрішньо переміщених осіб похилого віку (n = 47). Було виявлено, що переважна більшість досліджуваних демонструє середній або високий рівень тривожності (рис. 2).

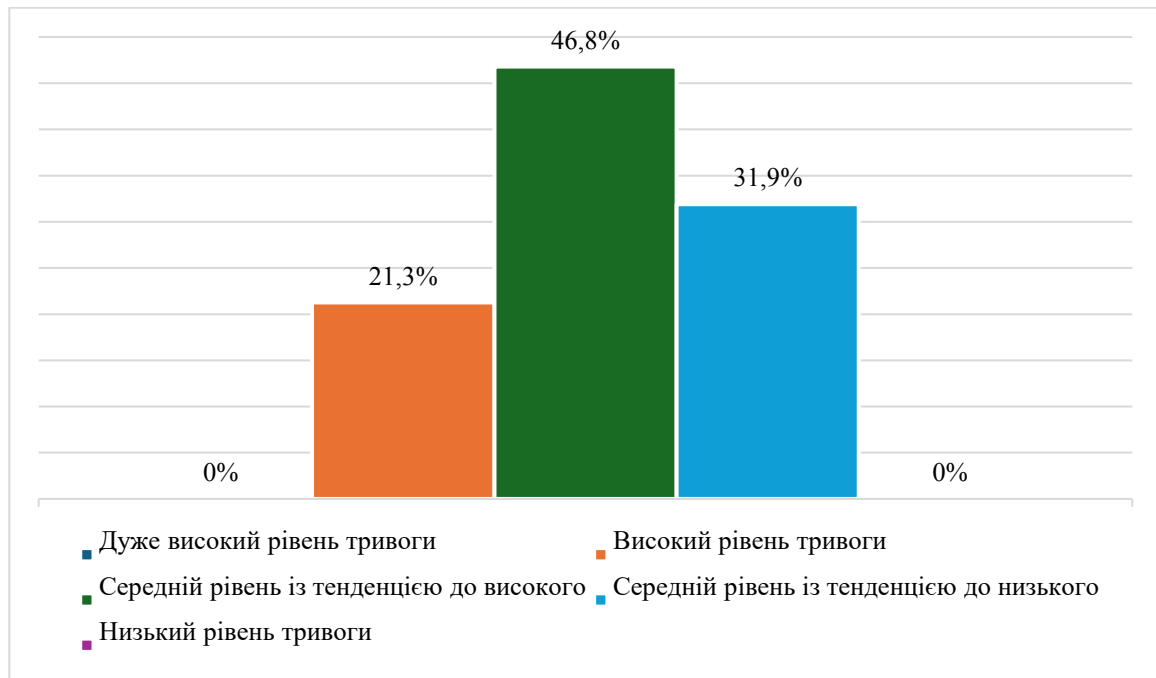

Рис. 2. Показники рівня тривожності за методикою Тейлора ВПО похилого віку

Високий рівень тривоги зафіксовано у 10 осіб (21,3%). Цей показник свідчить про значну емоційну напругу та схильність до інтенсивного переживання страху та занепокоєння.

Середній рівень з тенденцією до високого став домінуючим показником: його виявлено у 22 респондентів (46,8%). Це вказує на помірну, але стійку вираженість тривожності, яка потребує уваги та профілактичних заходів.

Середній рівень з тенденцією до низького виявлено у 15 осіб (31,9%). Ця група характеризується відносною психологічною адаптацією, проте все ще відчуває вплив стресових факторів. Жоден із респондентів не продемонстрував низького рівня тривоги.

Узагальнюючи, 68,09% внутрішньо переміщених осіб похилого віку мають рівень тривоги, що знаходиться в діапазоні від високого до середнього з тенденцією до високого. Це підтверджує, що контингент ВПО похилого віку є психологічно вразливою групою, що перебуває у стані значної емоційної дезадаптації внаслідок пережитого травматичного досвіду переміщення. Відсутність респондентів з низьким рівнем тривоги повністю корелює з науковими даними про психологічні наслідки вимушеного переселення. Отримані емпіричні результати щодо високого рівня тривожності у внутрішньо переміщених осіб похилого віку узгоджуються із загальними тенденціями, висвітленими іншими авторами, які досліджували дану проблематику. Виходячи з цих даних, високий рівень тривожності є закономірним наслідком сукупності травматичних та постміграційних стресових чинників, що впливають на психологічний стан ВПО похилого віку, для яких ОРРА є лише одним з факторів, що може пом'якшити їхній стан, але не усуває першопричини тривоги, пов'язані з невирішеними соціально-економічними та житловими питаннями.

Отримані результати дослідження дають підстави про доцільність подальших досліджень та розробки цільових програм оздоровчо-рекреаційної рухової активності, спрямованих на мінімізацію негативного впливу психотравмувальних чинників внутрішнього переселення.

III. Висновки

Контингент ВПО похилого віку є психологічно вразливою групою, що перебуває у стані значної емоційної дезадаптації внаслідок сукупності травматичних та постмігра-

ційних стресорів (втрати звичного способу життя, дому та близьких, невизначеність майбутнього, соціальної ізоляції, погіршення здоров'я).

Встановлено, що оздоровчо-рекреаційна рухова активність є не просто фізичними вправами, а комплексним чинником, який підтримує психічне здоров'я та життєздатність в умовах тривалого стану тривожності, що узгоджується із даними інших досліджень про позитивний зв'язок ОРРА з показниками психічного здоров'я та життєздатності.

Теоретичний аналіз дозволив виокремити чотири групи чинників, через які ОРРА знижує тривожність, включаючи психологічні (підвищення життєстійкості та контролю), соціальні (групова інтеграція), клінічні (подолання симптомів ПТСР) та фізіологічні (зменшення болю та втоми).

Емпіричне дослідження, проведене на базі Чернівецького комунального територіального центру соціального обслуговування «Турбота» ($n = 47$), підтвердило критично високий рівень тривожності серед внутрішньо переміщених осіб похилого віку, визначений за шкалою прояву тривожності Тейлора. Зокрема: 68,1% респондентів продемонстрували рівень тривоги в діапазоні від високого (21,3%) до середнього з тенденцією до високого (46,8%). Жоден із респондентів не продемонстрував низького рівня тривоги, що повністю корелює з науковими даними про психологічні наслідки вимушеного переселення та високе психічне навантаження ВПО.

Отримані результати обґрунтовують необхідність розробки цільових, травмо-інформованих програм ОРРА, які мають включати доступні види активності (аеробні навантаження низької інтенсивності, вправи на гнучкість та рівновагу) з регулярною участю (не менше трьох разів на тиждень) для мінімізації негативного впливу психотравматичних чинників внутрішнього переселення.

V. Список використаних джерел

- [1] Байдюк, М. (2025). Роль оздоровчо-рекреаційної рухової активності для внутрішньо переміщених осіб похилого віку. У Ю. Ю. Мосейчук (Ред.), Рух для здоров'я – наука майбутнього: Тези доповідей II Всеукраїнського круглого столу до Дня науки в Україні та Всесвітнього дня Руху заради здоров'я (С. 10–12). Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича.
- [2] Байдюк, М. (2024). Роль рухової активності в житті внутрішньо переміщених осіб похилого віку. У Молодіжна наука заради миру та розвитку: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої Всесвітньому дню науки (С. 210–213). Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича.
- [3] Белікова, Н., Индика, С., & Беліков, О. (2024). Фізична активність і якість життя внутрішньо переміщених осіб. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, 4(68), 26–31.
- [4] Байдюк, М. (2025). Соціально-педагогічні засади мотиваційних пріоритетів до оздоровчо-рекреаційної рухової активності у внутрішньо переміщених осіб похилого віку. У А. В. Цьось & С. Я. Индика (Уклад.), *Фізична активність і якість життя людини: Збірник тез доповідей IX Міжнародної науково-практичної конференції*. Волинський національний університет імені Лесі Українки.
- [5] Гакман, А., & Байдюк, М. (2025). Характеристика оздоровчо-рекреаційної рухової активності в контексті понять здорового та активного старіння та їх важливість для внутрішньо переміщених осіб похилого віку. *Scientific journal «Physical culture and sport: scientific perspective»*, 1(1), 246–252. [http://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).32](http://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).32)
- [6] Синякова, В. Б. (2025). Психологічні особливості внутрішньо переміщених осіб. У *Research Europe*. <https://doi.org/10.64076/ihrc250925.08>
- [7] Хараджи, М. В., & Кир'ян, М. Г. (2024). Психологічні особливості прояву стресу у людей похилого віку в умовах війни. *Науковий вісник ужгородського національного університету*. серія: Психологія, 4, 50–54. <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2024.4.10>
- [8] Хома, О., & Григус, І. (2025). Вплив програми оздоровчо-рекреаційної рухової активності на показники соматичного здоров'я та якості життя чоловіків похилого віку. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. [https://doi.org/10.31652/2071-5285-2023-15\(34\)-94-104](https://doi.org/10.31652/2071-5285-2023-15(34)-94-104)
- [9] Filippou, K., Knappe, F., Hatzigeorgiadis, A., Morres, I. D., Tzormpatzakis, E., Proskinitopoulos, T., Meier, M., Seelig, H., Ludyga, S., Pühse, U., von Känel, R., Theodorakis, Y., & Gerber, M. (2025).

- Effects of an exercise and sport intervention on symptoms of post-traumatic stress disorder and other mental health indices among asylum seekers in a camp. A pragmatic randomized controlled trial. *Mental Health and Physical Activity*, 28(1), 100676. <https://doi.org/10.1016/j.mhpa.2025.100676>
- [10] Mesa-Vieira, C., Haas, A. D., Buitrago-Garcia, D., Roa-Diaz, Z. M., Minder, B., Gamba, M., & Franco, O. H. (2022). Mental health of migrants with pre-migration exposure to armed conflict: a systematic review and meta-analysis. *The Lancet Public Health*, 7(5), e469–e481. [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(22\)00061-5](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(22)00061-5)
- [11] Purgato, M., Richards, J., Prina, E., Kip, A., Del Piccolo, L., Michencigh, G.,... & Biddle, S. J. H. (2021). Efficacy of physical activity interventions on psychological outcomes in refugee, asylum seeker and migrant populations: A systematic review and meta-analysis. *Psychology of Sport and Exercise*, 54, 101901. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.101901>
- [12] Solberg, Ø., Vaez, M., Johnson-Singh, C. M., & Saboonchi, F. (2020). Asylum-seekers' psychosocial situation: A diathesis for post-migratory stress and mental health disorders? *Journal of Psychosomatic Research*, 130, 109914. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2019.109914>
- [13] Taylor, J. A. (1953). A personality scale of manifest anxiety. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 48(2), 285–290. <https://doi.org/10.1037/h0056264>
- [14] White, R. L., Vella, S., Biddle, S., Sutcliffe, J., Guagliano, J. M., Uddin, R.,... & Teychenne, M. (2024). Physical activity and mental health: a systematic review and best-evidence synthesis of mediation and moderation studies. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 21(1), 134. <https://doi.org/10.1186/s12966-024-01676-6>

HEALTH-RECREATIONAL PHYSICAL ACTIVITY AND ANXIETY LEVEL OF ELDERLY INTERNALLY DISPLACED PERSONS

Anna Hakman, Mykola Baidiuk

ABSTRACT. The article presents a comprehensive theoretical analysis of the impact of health-recreational physical activity on the psycho-emotional state of older adults who have experienced forced displacement, alongside an empirical assessment of their anxiety levels using the Taylor Anxiety Scale. Internally displaced older persons are identified as a psychologically vulnerable group exposed to increased stress and emotional maladaptation. The findings reveal predominantly high and moderate levels of anxiety among respondents and highlight the importance of health-recreational physical activity as a factor supporting mental well-being, resilience, and social integration. The obtained results substantiate the need to develop targeted, trauma-informed physical activity programs aimed at reducing the negative consequences of forced displacement and improving the quality of life for older adults.

KEYWORDS: Anxiety, Health-Recreational Motor Activity, Elderly, Internally Displaced Persons